

3936048 PPH/M : สาขาวิชาเอก : โรคติดเชื้อ ; วท.ม. (โรคติดเชื้อ)

ศัพท์สำคัญ : การรอดชีพ / มะเร็งเต้านม / ประเทศไทย

พิทยา สิงห์โตทอง : การรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2535-2539 (SURVIVAL OF PATIENTS WITH BREAST CANCER IN THAILAND BETWEEN 1992-1996) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชัยนตร์ธร ปทุมานนท์, พ.บ., D.Sc (Clinical Epid), ณัฐจาพร พิชัยณรงค์, ส.ค. (วิทยาการระบาด), คุณิต สุจิรารัตน์, วท.ม. (ชีวสถิติ), ชวนพิศ บุญยรัตเวช, พ.บ., ว.ว. (ผู้เชี่ยวชาญศัลยศาสตร์ทั่วไป), 124 หน้า, ISBN 974-589-739-6

การศึกษาย้อนหลังนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระยะเวลาการรอดชีพของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมในประเทศไทยจำนวน 5,332 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างเป็นระบบ ร้อยละ 50 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมดระหว่าง 1 มกราคม 2535 - 31 ธันวาคม 2539 โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลจากแฟ้มเวชระเบียนผู้ป่วยและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หลังสิ้นสุดการติดตามสถานะสุดท้ายในวันที่ 30 กันยายน 2540 พบว่ามีผู้ป่วยมะเร็งเต้านมตายทั้งหมด 1,403 คน (ร้อยละ 26) จากทุกสาเหตุการตาย อายุเฉลี่ยของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมคือ 49 ปี การรอดชีพ 5 ปีของผู้ป่วยมะเร็งเต้านมเท่ากับร้อยละ 60.50

ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรอดชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อวิเคราะห์แบบตัวแปรเดียวโดยใช้ Kaplan-Meier และ Logrank test ได้แก่ปัจจัยทุกตัวยกเว้น เพศ Histopathological grading และอวัยวะที่มีการแพร่กระจายของมะเร็ง เมื่อวิเคราะห์แบบตัวแปรเชิงซ้อนโดยใช้ Cox' s proportional hazards model พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรอดชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คืออายุ ($p < 0.001$) ระยะของโรค ($p < 0.001$) ขนาดก้อนของมะเร็ง ($p = 0.026$) จำนวนของต่อมน้ำเหลืองที่มีมะเร็ง ($p < 0.001$) การแพร่กระจายของมะเร็ง ($p < 0.001$) ตำแหน่งของมะเร็ง ($p = 0.036$) ตัวรับฮอร์โมน โปรเจสเทอโรน ($p = 0.047$) cell type ($p = 0.024$) และการรักษา ($p = 0.036$)

ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยควรมีการพิจารณาและชี้แนะให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของมะเร็งเต้านม มีการเฝ้าระวังโรคและคัดกรองโรคมะเร็งเต้านมในระยะแรกให้ได้มากขึ้น โดยเฉพาะผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่ได้รับการวินิจฉัยในอายุระหว่าง 15-29 ปีซึ่งมีการรอดชีพน้อยที่สุด ควรให้สุขศึกษาและแนะนำการตรวจเต้านมด้วยตนเองหรือการตรวจร่างกายโดยแพทย์